

gunstiggelse af Stordriften kender man sikkert i den nyere sociale Lovgivning intet Sideskylt. Den almeneuropæiske Tendens plejer i hvert Fald at gaa i den stil modsatte Retning. Desuden er det fra Lovforslagets eget Synspunkt ganske uimeligt og unødigt. Flæskets Kvalitet og Behandling kan i et mindre Slagteri være i fuldeste Maal lige saa fortræffelig som i et større, eftersom det bitterlig ikke er Driftens Størrelse, men Varens omhyggelige Behandling, hvorpaa det i denne Sammenhæng ene kommer an. Der vil i alle Tilfælde ud fra sanitære Hensyn ikke kunne paavises nogen Grund til at nægte de smaa Slagterier den samme Kontrol som de store, naar de gaa ind paa at betale, hvad det koster — hvilke Omkostninger jo passende kunde sættes med et vist Beløb pr. Svin.

Det er dog ikke blot alle smaa Slagterier, hvis Eksistens saaledes ved Loven vilde blive undergrabet — man søger desuden i § 12 at forhindre Tilkomsten af alle ny Privatslagterier i saadanne Rødkæder, der ved Lovens Krafttræden have indrettet offentlige Slagtehus og indført Slagtevang. Sa selv allerede bestaaende Privatslagterier paa slige Steder, som forinden Lovens Krafttræden have været benyttede til Udførsel, forbeholder man sig at standse ved at give Landbrugsministeren Ret til at paalægge dem særlige Afgiftsbeløb, der selvfølgelig vilde understille dem i Konkurrencen med de andre Eksportslagterier.

Man skulde herefter tro, at Monopolretten til Udførsel var bleven holdt inden for en tilstrækkelig snæver Kreds. Men for ligesom yderligere at understrege den ny Udførselsrets Karakter som et ministerielt Privilegium eller en særlig Gunstbevisning, har man i § 2 yderligere tilføjet den Bestemmelse, at Anerkendelsen af Berettigelse til Udførsel kun kan gives saadanne Slagterier, der „hovedsagelig ere beregnede paa Udførsel“ — saaledes at forstaa, at naar Landbrugsministeren skønner, at et eller andet Slagteri „i det væsentlige“ slagter til „indenlandsk Forbrug“, saa bliver Anerkendelsen straks at fratage det. Man ved ikke, om man skal undre sig mest over dette ny Indgreb i Handelens fri Kærlse, hvorved en Privatvirksomheds Afsetning ikke mere skal have Lov til at stifte med de forskellige Markeders forskellige Jordelagtighed, men afgøres efter Hensynet til et Embedskontors Anerkendelse — eller over den Vilkaarlighed, som man herefter tiltænker Slagterivirksomheden at virke under.

Komiteen kan overhovedet ikke noksom undre sig over den vidtstrakte og vilkaarlige Myndighed, som Lovforslaget giver Administrationen. Med al Respekt for vore Embedsmænds Indsigt og Retssindighed synes det dog ret ejendommeligt at overlade en Handelsbrande og talrige Virksomheders økonomiske Eksistens til et landbrugsministerielt Skøn over saa vanskelige Forhold, som hvorvidt et Slagteri „hovedsagelig“ er beregnet paa Udførsel eller „i det væsentlige“ slagter til indenlandsk Forbrug — eller hvorvidt en anvendt Saltning maa betragtes som „stærk“ eller „let“ — eller hvorvidt Rødkvædet indeholde Stoffer, „som befrygtes at kunne være skadelige for Sundheden“ (§ 4) — eller om Rødkontrol i fremmede Importlande er „betryggende“ (§ 9).

Had der efter Komiteens Mening er Lovforslagets Kræftskade, er kortelig sagt dette, at man ensidig og udelukkende har haft Slagteriernes Eksport af Bacon til England for Øje — og øjensynlig troet, at naar man fandt Lovregler, der passede nogenlunde herfor, var Emnet udtømt. I Virkeligheden stiller Forholdet sig imidlertid helt anderledes.

Der har saaledes ved Siden af Slagteriernes Baconudførsel i de senere Aar udviklet sig en betydelig Eksport af forskellige Tilfæring og Tilberedninger af Flæsk, saasom saltet Brystflæsk, Spæk, Skinker og Pølser — og denne sidstnævnte Eksportvirksomhed udøves saa godt som udelukkende af Købmænd i Hovedstaden og Provinserne. Særlig i Kjøbenhavn er den af stort Omfang og Betydning. Som Kommissionen oplyser, indgaar der aarlig her til Staden fra de tilgrænsende Landdistrikter ca. 200,000 hjemmeflagtede Svin. Af disse er det væsentlig kun Karbonadestykkerne, Mørbradene, Kyggene og en Del af Skinkerne, der anvendes i Bybefolkningens Husholdninger, hvoraf altsaa følger, at store Dele af Svinet maa nedsaltes for saa senere at sælges paa anden Maade eller rettere andetsteds. Landbefolkningen har tidligere kunnet aftage store Mængder af det i Byerne saaledes nedsaltede Flæsk, navnlig Kyggspækket, men nu om Stunder forsyne de talrige Slagterier Landbefolkningen til Overflod med de forskellige Affaldsprodukter, og herved er dens Forbrug af saltet Flæsk svundet mere og mere ind. Det har derfor maattet blive Købmandens Opgave at finde andre Markeder for disse Varer — og dette er i de senere Aar ogsaa lykkedes: i Udlandet, væsentlig i andre europæiske Lande end England, samt paa forskellige oversøiske Pladser.